

gombolce 2008

Časopis účastníkov Letnej školy žurnalistiky pre krajanov

Otvorenie 6. ročníka Letnej školy žurnalistiky pre krajanov. Na snímke (zľava): Anton Eliáš, dekan FiF UK, Dušan Čaplovič, podpredseda vlády SR, Ján Sand, vedúci Katedry žurnalistiky FiF UK, Vilma Prívarová, predsedníčka ÚSZZ, Zuzana Krútka, predsedníčka SSN a Vladimír Dobřík, gestor kurzu za ÚSZZ. Dolu – pohľad do pléna.

Letná škola žurnalistiky

V Bratislave sa začala Letná škola žurnalistiky. V rámci 6. ročníka tohto kurzu, ktorý potrvá od 11. až 16. augusta, sa stretlo zo dvadsať krajanov – novinárov, redaktorov či študentov zo siedmich krajín – Srbska, Čiernej Hory, Rumunska, Maďarska, Ukrajiny, Švédska a Nemecka. Edukačné podujatie spoločnými silami zorganizovali Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí a Katedra žurnalistiky

FiF UK v Bratislave. Česť otvoriť letný novinársky kurz mal podpredseda vlády Slovenskej republiky Dušan Čaplovič. Slávnostného otvorenia sa zúčastnili mnohí vzácní hostia – predsedníčka Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí PhDr. Vilma Prívarová, dekan Filozofickej fakulty doc. Anton Eliáš, predsedníčka Slovenského syndikátu novinárov PhDr. Zuzana Krútka, predstaviteľ Ministerstva kultúry SR PhDr. Ján Bábik, bezprostrední organizátori tohto podujatia Mgr. Vladimír Dobřík, doc. Ján Sand a doc. Jozef Vatrál ako aj prednášatelia prof. Andrej Tušer a doc. Luboš Šeřčák.

Organizátori pre frekventantov pripravili bohatý a kvalitný program. V tomto ročníku letnej školy žurnalistiky dali dôraz na printové a rozhlasové médiá, podľa čoho boli koncipované prednášky a cvičenia popredných pedagógov a redaktorov zo slovenského mediálneho sveta. Vo voľnom čase účastníci chodili po stopách bratislavských tlačiarov, slovenských dejateľov, navštívili bratislavské Staré Mesto, Slovenské národné múzeum, Slovenský rozhlas a hrad Devín. Účastníci si okrem ostrenia novinárskeho pera cibrá aj svoje jazykové kompetencie.

VLADIMÍRA DORČOVÁ

Máte nostalgickú náladu, chcete v myslí zaletieť na Slovensko, zaspomínať a to pri skvelej ľudovej hudbe? – Tu je riešenie! Ak chcete počúvať internetové rádio v slovenčine, tak vás na tomto portáli www.slovacivosvete.sk tam zavedie adresa SLOVENSKY ROZHLAS – www.rozhlas.sk Vyber je tu medzi spravami alebo hudbou POP či ROCK. Na stanici Devín dostanete sa aj pravidelne k vážnej hudbe. Ak sa ale Slováci v zahraničí zažiada zaspomínať na Slovensko k tomu pri výbornej ľudovej hudbe, tak na to je absolútne najlepšie toto riešenie: Internetové rádio www.jankohrasko.info – horúci typ zvlášť pre Slovákov v zahraničí. Odytedy čo som toto rádio objavil, počúvam ho vo voľných chvíľach denne, a verte mi je to pôžitok. Odporúčam administrátorovi portálu vsunúť toto internetové rádio tiež medzi zaujímavé „linky“. Zaiste mu budú mnohí povďační. ■

Ing. Štefan Bujalka

Staré bratislavské ulice skrývajú mnohé stajomstvá, mnohé krásy, po ktorých treba sliediť a vychutnávať si ich. Znamená to obuť si ľahké topánky a vykročiť do Starého Mesta. Každú jednu ulicu či skôr uličku tvorí nádherná, rôznorodá architektúra. Milovníci starých stavieb a vôbec starožitností veru majú čo vidieť. Architektonicky odlišné budovy – secesné, barokové, rokokové a ďalšie – však príjemne splyývajú v jedno Staré Mesto. Kostoly – františkánsky, jezuitský či klariský – dotvárajú atmosféru duchovna, ticha, pobožnosti. Mnohé väčšie či menšie námestia vzbudzujú dojem o hlučnom, veselom živote kedysi. V súčasnosti, zdá sa, Bratislava nežije naplno.

V letný nedeľný podvečer sme sa vybrali na prechádzku – štyri Slovenky zo Srbska. Prešli sme popod Nový most, pýchu modernej architektúry, a dostali sme sa do Starého Mesta. Stretali sme turistov, obdivovali krásu tohto vyše tisícročného mesta. Avšak v nás sa zrodil pocit, že hlavné mesto Slovenska je akési tiché. Prechádzka mestom bola príjemná – chodiť po stopách starých remeselníkov, voľakedajších panovníkov, po starých kamenných chodníčkoch bolo aj trošku únavné, pozitívne vyčerpávajúce. Práve preto sme si sadli do kaviarničky na pívne občerstvenie. Traduje sa, že na Slovensku je pivo vynikajúce. Roky pred tým sme sa presvedčili o tom, teraz aj potvrdili. Pookriati na duši i na tele s dobrou náladou, pokračovali sme v našej púti skúmania dejín Bratislavy. A tak to bolo každý deň nášho pobytu v Bratislave. Už či vo dne alebo v noci naše potulky mestom boli zábavné, úsmevné, ale aj informatívne a edukčné. Náš obdiv a úprimný smiech bol citeľný všade – naša balkánska duša sa prejavila aj pri prechádzkach Bratislavou. Hlasný prejav nadšenia z Bratislavy, či iba smiech z našich bratislavských zážitkov z nočnej Bratislavy

Z mojej tvorby

24. 04. 2008: Stretnutie zahraničných Slovákov s podpredsedom vlády SR pánom Dušanom Čaplovičom

@ 25.04.2008, 13:51

Počas svojej pracovnej cesty po Nemeckej spolkovej republike našiel si pán Čaplovič čas aj na stretnutie s krajanmi. Na podujatí v priestoroch slovenskej komunity v Mníchove ho doprevádzal veľvyslanec SR v Berlíne pán Ivan Korčok a generálny konzul SR v Mníchove pán Ing. Zemanovič. V úvodnom príhovore informoval podpredseda vlády, v ktorého rezorte je aj starostlivosť o zahraničných Slovákov o aktuálnej situácii Slovenska po vstupe do Schengenského priestoru a pred prestupom na Euro. Pán Čaplovič následne diskutoval s krajanmi o ich otázkach. Najväčšia téma bola súčasný stav slovenskej nadvstavy: Nedostatky v prejave i obsahu televízneho i rozhlasového vysielania, komercializácia aj zavedením predaja v nedeľu, nedostatok slovenskej jazykovednej literatúry a pod. Pán veľvyslanec Korčok vyzval prítomných krajanov, aby chránili a obhajovali dobré meno Slovenska, aj preto, že zahraničná tlač a iné komunikačné médiá často podávajú skreslený obraz o našom rodnom Slovensku. Záverom pán generálny konzul Zemanovič pozval prítomných v mene pána Čaploviča na pohárik slovenského vína. Nedostatkom podujatia je zaiste tá skutočnosť, že akcia nebola propagovaná ani cez internet ani cez elektronickú poštu. Využitím týchto najrýchlejších a najlacnejších oznamovacích prostriedkov je možno dosiahnuť podstatne vyššiu účinnosť podobných podujatí. Veď aj tento portál www.slovacivosvete.sk je na tento účel vytvorený, a organizátori podujatí pre Slovákov v zahraničí ho majú v tomto smere prednostne využívať.

Ing. ŠTEFAN BUJALKA

V srbskej mediálnej sfére

Mediálny systém v Srbsku je podľa štruktúry podobný tomu na Slovensku. Podľa spoločensko-politickej orientácie, rozdeľujú sa na pravicovo a ľavicovo orientované. Zároveň tu fungujú nezávislé noviny, rozhlas, televízia, filmy či internetové stránky. Rozdelenie na verejnoprávne a súkromné médiá sa tiež naplno realizuje v srbskom mediálnom svete. „Zvláštnosťou“ našej žurnalistiky (ale asi aj celosvetovej) je to, že mnohí novinári svoju profesiu neberú vážne a voči svojim textom sa nestávajú profesionálne, eticky a zodpovedne.

(Ktovie, či sú to potom novinári?) Je to však mravná otázka zázemia tých-ktorých novinárov. Bulvárna tlač vždy prežije. Živí ju zvedavosť čitateľov.

Avšak to, čo sféru novinárstva v Srbsku robí inakšou a zvláštnejšou od iných, je existencia podmienené povedané regionálnej, keďže vysiela na území autonómnej pokrajiny Vojvodiny, Rádio-televízie Vojvodiny (kedysi to bola Rádio-televízia Nový Sad). Táto novinárska inštitúcia jestvuje už vyše tridsať rokov. V nej sa sklátilo rozhlasové a televízne novinárstvo v desiatich redakciách – srbskej, maďarskej, slovenskej, rusínskej, rumunskej, rómskej, ukrajinskej, bunjevačkej, macedónskej a najnovšie nemeckej národnosti. Zároveň odzrkadľuje multinacionálnosť, multikultúrnosť a multikonfesionálnosť Vojvodiny ako jedinečného regiónu v Európe, pokiaľ ide o dané záležitosti.

Byť novinárom či redaktorom v rámci takejto zložitej štruktúry je také iné, dalo by sa povedať náročné, i keď netreba zmenšovať náročnosť práce novinára v každej inej redakcii, či krajine. Pozornosť novinára v Slovenskej redakcii tejto mediálnej ustanovizne je viac-menej upriamená na spoločensko-politicko-kultúrne diania v komunite Slovákov vo Vojvodine. Občas sa zjaví pocit, že

je to hendikep pre novinára – krajana. Potom sa však človek – novinár – alebo takmer novinár prebudí a pochopí, že je to výhoda. Bilingvizmus tiež prospieva. Zveľaďuje, ozvlášťuje novinárstvo. Novinárske čítanie sa každým dňom prebúdzá tým spôsobom, že naše spoločenstvo sa pozoruje zo zorného uhla krajiny, v ktorej žijeme a pôsobíme, zároveň ho dávame do súvislosti s krajinou, odkiaľ pochádzajú naši predkovia zo Slovenska. Celosvetový rámec je tiež žiadúci. Ale nie každý náš novinár takto robí. Neustále uzatváranie sa do geta je časté, čím hrozí nebezpečenstvo pomalšieho vývoja a určitej stagnácie nášho spoločenstva.

Petrarca raz povedal, že niektoré city sa nedajú vysloviť inak, iba mlčaním. Ale pocity zo spoločensko-politickej, či hospodárskej, kultúrnej, športovej, teda akejkolvek situácie a stavu našej (srbskej) spoločnosti treba dať slovami najavo. Slovami, zvukom, obrazom. O tom je naše novinárstvo. Pôsobiť na verejnú mienku kriticky, či pochvalne, ale vždy za pozitívny progres.

VLADIMÍRA DORČOVÁ

Spolok Dôvera

Volám sa Marina Dudaš, som z Ukrajiny. V roku 2007 absolvovala som Užhorodskú Národnú Univerzitu odbor politológia. V Užhorode som predsedníčkou kultúrno-osvetovej organizácie „Dôvera“ od roku 2005. Tento spolok Slovákov bol založený v 1999 roku., ma 60 členov ktorí tvoria jeho aktívny spoločensky život a uchovávajú kultúrne tradície svojich predkov. Život organizácie tvoria mladá ľudia ktorí prejavujú záujem o slovenský jazyk, kultúru, a život na Slovensku a chcú mať čo najviac informácie. Aj keď nepracujem v sfére žurnalistiky, ako predsedníčka spolku prišla som si pozrieť tuto peknú aktivitu ktorú organizuje Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí spolu z katedrou žurnalistiky už po siesty krát v Bratislave. Počas štúdia na univerzite som skúšala písať články ale na politické témy, práve na tomto kurze som prehĺbila svoje znalosti zo sféry žurnalistiky, ktoré sú pre mne veľmi užitočné do budúcnosti. Práve vďaka takýmto aktivitám si krajania môžu v prvom rade zlepšiť svoju slovenčinu, spoznať nové informácie zo žurnalistiky, stretnúť sa z príjemnými ľuďmi a vy-počuť si ako žijú Slováci v zahraničí.

MARINA DUDAŠ

Môj kontakt so žurnalistikou

Volám sa Filip Filip zo Starej Pazovy, Srbska. Som žiakom na Gymnáziu Jána Kollára so žiackym domovom v Báčskom Petrovci. Už mám skúsenosti keď ide o písanie do novin. Môj prvý kontakt so žurnalistikou bol pred niekoľkými rokmi, keď som napísal slohovú prácu, ktorá vyšla v týždenníku Hlas ľudu. Odvtedy viac spolupracujem s novinami vo Vojvodine. V roku 2004 som dostal prvú cenu na jednej súťaži o najlepšiu prácu, ktorú organizoval náš detský časopis Zornička. Od roku 2006 v tomto časopise mám svoju informatickú rubriku PC Filipky, ktorú preberajú aj maďarské ľudové noviny. V jej rámci píšem o mnohých aspektoch informatiky: dejinách, Internete, tlačiarňach, monitoroch, skeneroch, sieťach... Nedávno som písal aj niekoľko článkov do týždenníku Hlas ľudu. Som technickým redaktorom školského časopisu Sládkovič, v ktorom občas publikujem svoje články. Po skončení gymnázia plánujem študovať, ale ešte som sa nerozhodol, ktorú oblasť. Aj žurnalistika je jedna z možností. V každom prípade by som rád študoval tu, na Slovensku, v Bratislave alebo Nitre.

FILIP FILIP

osviežil trošku chladnejšiu tvár našej pradamoviny. Akoby sme sem zasadili zrníčko čulejšieho Nového Sadu a vrúcnejšieho a horúcejšieho Balkánu. Možno už o rok uvidíme, či zasiate semienko vyklíčilo. V Bratislave sme skĺbili svoju súčasnosť srbskú s minulosťou slovenskou, ktorej sme kedysi pred vyše dvomi storočiami patrili. Zdanlivé ticho Starého Mesta nás však nepomýlilo a Bratislava nám prirástla k srdcu. ■

Vladimíra Dorčová

Pred dvoma rokmi som bola v Bratislave, a od toho času sa veľa zmenilo. Už na stanici je vidieť, že Slovensko prežíva dôležitú dobu – slovenská koruna dožíva posledné mesiace, celý štát čaká na zavedenie novej meny. V obchodoch, sú všetky ceny prevedené do dvoch mien. Takto si ľudia môžu porovnávať ceny a zvykať si na euro aj vizuálne.

V poslednom čase sa Bratislava pozorovateľne rozvíja. Ľudia sa niekam ponáhľajú, v uliciach stretnete veľa turistov a budete počuť viacej angličtinu ako slovenčinu. Za ten čas v meste postavili nové moderné budovy, otvorili nové reštaurácie a kaviarne, obchodné centrá. Ale niečo sa zmenilo aj v dušiach ľudí, niekam sa vytratila ľudská úprimnosť, aj keď sa pekne usmievajú, sú príjemní a milí. Uvidíte, že ľudia trávia dosť veľa času v obchodoch v obchodných centrách, ale možno to je spôsobené tým, že žijeme v konzumnej dobe. Ako aj pred dvoma rokmi neopakovateľný dojem na mňa spravilo Staré Mesto, krásny kus Bratislavy, kde môžete uvidieť také kultúrne pamiatky ako Dóm sv. Martina, Slovenské národné divadlo, Bratislavský Hrad, Primaciálny palác, Hviezdoslavovo námestie, Starú radnicu, Hotel Carlton, ktoré nám pripomínajú, ako žili ľudia pred tým. Večer sa poprechádzate popri Dunaji a pomyslite si, koľko vie o našich dejinách, ale nič nemôže nám o tom povedať, len ticho tečie. Na Hviezdoslavovom námestí si posedíte pri peknej fontáne, ktorá tak zvláštne ukludní človeka.

Večer si môžete vychutnať nočnú Bratislavu, ktorá je pekne osvetlená a tieto budovy sa vám zdajú ešte krajšie. Môžete si sadnúť na lavičku a porozmýšľať nad sebou, nad svojím životom a určite v takej príjemnej atmosfére budete mať len pozitívne myšlienky. Určite vás Bratislava očarí svojou krásou, spojením moderného a starého štýlu budov a povieť si, naozaj sa nachádzam v krásnom európskom meste, ktoré má svoju históriu, uchováva si svoju kultúru a tradície, a má svoje čaro.

Zalúbite sa do tohto mesta, a po návrate domov budete mať len pekné spomienky na Bratislavu a na Letnú školu žurnalistiky pre krajanov, na pekných sedem dní, ktoré sme strávili spolu. ■

Marina Dudaš

Ešte predtým, ako som šiel na tento kurz, o kráse Bratislavy som počul od mnohých ľudí. Letnú školu žurnalistiky som aj preto nemohol dočkať. Tak prišla nedeľa, 10. august 2008. Ráno sme sa pohli, a v popoludňajších hodinách sme prišli do mesta. Slnko ožarovalo sklo nových, nedávno vystavaných budov, ktoré ozrkadľujú ekonomický rozvoj celého Slovenska. To však neznamená, že sa na históriu tohto relatívne malého sídla štátu zabudlo. V Starom Meste je hodne zachovaných starých budov. Starší občania si tak môžu s nostalgiou pripomenúť obdobie svojej mladosti. Pekný obraz Bratislavy dopĺňa jej pešia zóna a dobrý výber obchodov. Nepáči sa mi nedostatok kvalitnej klimatizácie v mnohých z nich. Okrem toho, nemôžem sa zvyknúť na kopcovité územie, na ktorom je vystavaná, a ťažšie sa orientujem v hľadaní ulíc ako v Srbsku. Je toto jedno z najčistejších miest v celej Európe. Čistota, kúpele v okolí a hrad Devín lákajú mnoho turistov, takže je stále rušno. Teším sa, že som prvýkrát v živote videl to isté mesto, kde Štúr kodifikoval náš jazyk a kde žili a pôsobili mnohí významní spisovatelia. Bratislava je zároveň aj hlavným mestom Slovenska, hoci je to pre jej malú veľkosť menej viditeľné ako napríklad v Belehrade. Osobitne sa mi páčila návšteva Slovenského národného múzea, v ktorom sme videli život v republike počas celého 20. storočia. Nádejám sa, že ma sem osud aspoň raz opäť dovedie. ■

Filip Filip

Aj keď Slovensko navštevujeme dosť často, Bratislavu sme ešte doteraz nenavštívili. Mali sme ju možnosť spoznať pri príležitosti absolvovania Letnej školy žurnalistiky 2008. Cestou na prednášky, ktoré sa odohrávali v rámci tohto kurzu, sme prechádzali Starým Mestom. Táto časť Bratislavy na nás urobila veľmi dobrý dojem. Cítili sme sa akoby sme cestovali časom do minulosti. Nachádza sa tu celý rad vzácných historických stavieb, vrátane Hradu, Starej Radnice, uličiek palácov, múzeí, galérií. Všetky tieto historické budovy sú zrekonštruované a v perfektnom súlade s modernými dielami. Veľmi radi by sme všetky tieto pamiatkové budovy navštívili aj zvnútra, čo bude aj cieľom našej budúcej návštevy. Veľmi sa nám páčilo, že sa tu nachádza veľa oddychových zón a parkov. Je tu veľa peších zón a čo je pre nás najhlavnejšie, je tu čisto. To, že Bratislava je naozaj atraktívne a krásne mesto potvrdzuje aj množstvo turistov ktorých sme stretali na každom kroku. ■

Emilia Furikova a Adrian Fora

Bratislavu až tak dobre nepoznám. Asi osud chcel tak, aby som sa hneď po príchode na internát stretla s dvomi dievčatmi zo Srbska. Ani som netušila, aká Bratislava vlastne je. Keď som sa konečne dostala do ulíc, síce vyčerpaná, bola som prevzrušená, že v nedeľu popoludní je mesto vyludnené.

Podpredseda vlády SR Dušan Čaplovič odpovedá na otázky Jeleny Marašovej a Michala Speváka z Čiernej Hory.

Začiatky nášho vysielania

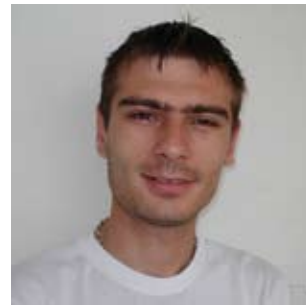
Náš život vyzeral ako normálny život mladých ľudí. Ja som chodila do práce, pracujem ako učtovníčka a Adrian pracoval v rádiu v rumunskom vysielaní. Chodila som este na vysokú a sem-tam nejaká tá zábavka. Teda celkom normálny život. Až keď jedného dňa, začiatkom januára 2006 Adrianovi napadlo, že založíme vysielanie v rádiu pre Slovákov z Rumunska v ich materinskom jazyku. Keďže pracoval v rádiu, predniesol tento návrh svojmu nadriadenému. Po piatich mesiacoch diskutovania a vysvetľovania mu jeho nadriadený poskytol hodinku času vysielania raz do týždňa.

Až teraz nastali bolesti hlavy. Bolo treba zohnať legálnu hudbu, materiály a samozrejme aj spolupracovníkov. Náš obyčajný deň sa zmenil na pravidelný zhon. Ráno sme išli do práce a naše poobedia sme presedeli pri pracovnom stole písaním mailov všetkým známym interpretom zo Slovenska. Vysvetľovali sme im našu situáciu, že robíme v Rumunsku slovenské vysielanie, ktoré je financované len z našich zdrojov a prosili sme ich o pomoc. Ako to už v živote býva, narazili sme aj na negatívne ale samozrejme aj na pozitívne odpovede. Veľmi nám pomohli interpreti ako: Zuzana Smatanová, Misha, skupiny: Gladiátor, Senzus a taktiež aj vydavateľstvá, ktoré nám poskytnú originál cédečka s hudbou aj s autorskými právami. Podarilo sa nám nadviazať spoluprácu aj so slovenským kresťanským rádiom Lumen.

Keďže hudbu a spoluprácu sa nám ako-tak podarilo vybaviť, ťažšie to bolo s hľadaním moderátorky tohto vysielania. Nikto nechcel obetovať hodinku týždenne a hlavne keď to bolo bez akejkoľvek finančnej odmeny. Tak sme sa teda rozhodli, že popri mojej práci budem moderovať aj slovenské vysielanie. Adrian mal na starosti technickú časť. Neabsolvovala som síce žiadnu školu žurnalistiky, ale snažím sa vžiť do kože našich poslucháčov z každej vekovej kategórie a púšťať do éteru to, čo si myslím, že ich všetkých uspokojí. Podľa ohlasov našich poslucháčov si myslím, že sa mi to aj celkom darí.

Takže asi takto po veľkej drine, naše vysielanie beží každý piatok od 16-tej do 17-tej hodiny na rádiu Transilvânia Alesd a dúfame, že to tak bude ešte dlhý čas. Našu prácu chápeme ako službu slovenskej menšiny z Rumunska. Našou najväčšou odmenou je spokojnosť našich poslucháčov.

EMILIA FURIKOVA a ADRIAN FORA

Účastníci slávnostného otvorenia Letnej školy žurnalistiky pre krajanov.

Moje novinárstvo

Keďže som ukončila 2. ročník žurnalistiky na Filozofickej fakulte v Novom Sade a úspešne urobila skúšku z predmetu Novinárske žánre v printových médiách, už chýbalo iba odísť na záväznú prax do jedného novosadského denníka – Dnevnik. Určená mi bola novosadská kronika. Aj keď som už písala do niektorých mládežníckych časopisov, toto považujem za prvú novinársku skúsenosť. Keď som vošla do redakcie prvýkrát, bola som prekvapená. Nevieť či postačí slovíčko chaos. Z rádia bolo počuť správy, hŕba novín stála na stole, a každý si prezeral niečo... Hlavná redaktorka si popíjala kávičku, a stále telefonovala, a všetko tak rýchle bežalo. Keď si vypila kávičku naša redaktorka maoznámila s kolektívom a hneď som dostala úlohu. Úspešne som napísala svoju prvú správu. Nasledovný deň som ju čítala v novinách. Každým dňom sa mi atmosféra v redakcii páčila viac a viac. Priznám sa, že som si myslela, že to nezvládnem. Lebo nikto sa voči mne nesprávval ako voči študentovi, ale ako voči novinárovi. Išla som do terénu, robila rozhovory. Ale predsa som to zvládla.

Zatiaľ ešte neviem, v ktorom médiu by som chcela pracovať, ale som presvedčená, že som si vybrala správne povolanie. Chcela by som pracovať pre slovenské médiá vo Vojvodine. Vedomá som si toho, že budúcnosť slovenských médií v našej krajine nie je skvelá, treba bojovať o lepšie podmienky a nebude to ľahké. A práve to je dôvod, prečo sa chcem v médiách zdokonaľiť.

ANNA GAŠPAROVSKÁ

Žijem dva životy

Narodila som sa 13. septembra 1982. Moji predkovia patria medzi zakladateľov Békéšskej Čaby. Vyrástla som v tejto časti mesta (v Jamine) kde prvom rade starší ovládajú takzvanú čabiančinu. Pre mojich rodičov bolo evidentné, aby základnú školu, potom gymnázium som skončila v miestnej slovenskej škole. Už počas gymnaziálnych štúdií bola som členkou redakcie dvojjazyčného časopisu „Čabiansky Koktél“. Moje vysokoškolské štúdie skončila som v Segedíne na Pedagogickej Fakulte Gyulu Juhásza, a získala som diplom z histórie. Ako vysokoškoláčka som pracovala v historickom časopise „Belvedere“, kde som robila politologický výskum. Po získaní diplomu som začala pracovať v Úrade Práce Južno-Dolnozemskeho Régiónu ako regionálna koordinátorka. Novinárstvo sa stalo mojim koníkom a teraz publikujem články o histórii Békéšskej Čaby v Čabianskom Kalendári. Popri práci venujem čas

Atmosféra bola pokojná. Až v pondelok ráno, keď sme prešli cez Staré Mesto na Štúrovu ulicu, kde sa konajú prednášky, dalo sa jemne pocítiť tempo Bratislavy. Samozrejme, že som sa snažila všimnúť si krásnu architektúru v Starom Meste, ale to, čo ma najviac láka, je nočný život. Nálada v krčmách je vynikajúca, takmer bohémna, ľudia sú veľmi priateľskí, dobre naladení a zaujímaví, pivo je geniálne. Pobyt v tomto meste by definitívne nebol úplný bez návštevy jedného pubu. Je zaujímavé, že Slováci pivo nepovažujú za alkoholicky nápoj, takže ho pijú pri každej príležitosti. Možno povedať, že pivo je brand Slovenska. Ceny piva a pálenky, ktorá je v Bratislave tiež populárna, nie sú vysoké. Na uliciach v Starom Meste sa tu a tam môžu počuť pouliční hudobníci, ktorí si špecifickým spôsobom, s gitarou alebo iným hudobným nástrojom v rukách, zarábajú na chlebiček. My, účastníci Letnej školy žurnalistiky sme mali úplne iný zážitok s mladým umelcom. Vracajúc sa z krčmy natrafili sme na talentovaného gitaristu. Nielen že si zarobil od nás necelých 100 korún, ale sme si aj my zaspievali a zahrli na jeho gitare. Akordy slovenských dolnozemskejších ľudových piesní, ale aj niektorých srbských, odznievali, a čas plynul... Tisíce myšlienok mi prebiehali hlavou, boli sme v istom momente aj Srbi, aj Slováci, aj krajanovia, aj domáci. Zdá sa mi, že sme znovu všetci po tisícikrát pocítili, že patríme, patrili sme a vždy budeme patriť Hornej zemi. Umeľcovi sme zaželeli úspešnú noc a veľa zarobených korún. Prečo toto dobrodružstvo zanechalo na nás taký silný dojem, neviem vysvetliť. Azda preto, že mladý chalan nepotreboval žiadne slová, stačila iba hudba... ■

Anna Gašparovská

Ako päťročná dieťa som bola prvý raz v Bratislave s mojim starým otcom. Mesto a vidiek ma veľmi očarili. Teraz po dvadsiatich rokoch dospelými očami som sledovala Bratislavu. Je stále krásna a má neobyčajnú atmosféru. Vtedy je najkrajšia, keď sa pozeráme večer z hradu. Krásne rekonštruované domy Starého Mesta, vydladené ulice, náladové reštaurácie lákajú ľudí, turisti fotia známe sochy na uliciach. Pre mňa Primaciálne námestie je najmilšie. Tam sme sa kedysi prechádzali s mojim starým otcom. Tá ružová budova je vynikajúca kultúrna pamiatka. Pred vstupom do Primaciálneho paláca si vychutnajme nádhernú prísne klasicistickej fasády s výrazne symetrickým stvárnením a bohatou sochárskou výzdobou. Uprostred nádvorja stojí renesančná fontána sv. Juraja zo 17. storočia. Bratislava je taká ako krásny sen. Človek tak cíti, že čas rýchlo letí a z pondelka sa stane piatok a cíti, že dobre by bolo ešte zostať. ■

Brigitta Gruberová

Noví zahraniční mediální vyslanci pre Slovensko v Bratislave, ... ktorých vždy srdečne privítame na Slovensku a vážime si ich prácu cudzine. Asi v týchto intenciách nás ocenil a označil pán podpredseda vlády Dušan Čaplovič vo svojom slávnostnom príhovore v A-klube na Štúrovej ulici v Bratislave. Našich krajanov zo siedmich krajín, ktorí strávia jeden týždeň v priestoroch Katedry žurnalistiky FiF UK, aby pod dohľadom skúsených žurnalistických stále aktívnych legend Jána Sanda, Jozefa Vatrála, Andreja Tušera, Ľuboša Šeščáka ich zaučili žurnalistickému remeslu v stratégii PRO Slovakia v zahraničí.

Slávnostným príhovorom krajanov taktiež srdečne privítala pani predsedníčka ÚSZZ Vilma Prívarová, pani Zuzana Krútká, predsedníčka Slovenského zväzu novinárov, ako aj mentor týchto pravidelných podujatí, pán dekan FiF UK Anton Eliáš za bohatej účasti monitorujúcich slovenských masovokomunikačných médií STV, TASR, SRO SITA a iných, ktoré vypovedali účastníkov akcie. V programe, ktorý koncipoval v spolupráci s vedúcimi pracovníkmi katedry žurnalistiky, Vladimír Dobrik, známa osobnosť, súčasný riaditeľ Tlačového a informačného oddelenia ÚSZZ, boli taktiež praktické cvičenia a úlohy ako i návšteva SRO pod taktovkou rozhlasovej produkčnej kultúrnej legendy Pavla Hudíka, kde účastníci kurzu si vyskúšali a prezreli priestor ako i nahrávaciu techniku SRO a vypočuli si reflexie, čo zlepšiť a vyslúžili si aj pochvalu od pána Hudíka.

Bohužiaľ dĺžka kurzu žurnalistiky a jeho obsah bol veľmi komprimovaný – napríklad produkcia vlastného cvičného časopisu a často účastníci so svojimi prenosnými notebookmi bojovali s domácimi úlohami i pri chutnom jedle v reštaurácii Pulitzer v Dome novinárov. V programe bola samozrejme zahrnutá návšteva Devína a historických pamiatok ako i prechádzky po starej Bratislave, ktoré nám zaujímavosť spestril docent Sand vo svojich voľných chvíľach.

Aj keď času bolo „pramálo“, trpezlivosť a úsilie mentorov Janka Sanda a Jožka Vatrála so začiatočníkmi žurnalistického umenia „vtlciť“ mediálne-pedagogicky do nich niečo užitočné napriek veľkej časovej tiesni bola fantastická. ■

Ján Holubec

čabianskym Slovákom. Som aktívnou členkou slovenských programov „Domu Rozprávok“. Na konci týždňa rada sprevádzam slovenských turistov našom meste, lebo okrem toho som sprievodkyňou cudzincov.

Niekedy cítim že žijem dva životy. Prvý je každodenný úradný život, a druhý je slovenský kultúrny život. Mám rada obidva. Iba odo mňa závisí, ktorý z nich si vyberiem.

BRIGITTA GRUBEROVÁ

Nikdy nehovor nikdy

Neverila som, keď som počúvala starších kolegov hovoriť, že „rozhlas je niečo ako vírus“, že sa ním „môž nakaziť“. Čo sú to za výmysly, hovorila som si. Čo je to za porovnanie, hrozila som sa. Ale prešli roky a ja pomaly musím dať za pravdu svojim starším kolegom. „Keď ťa to raz chytí, ťažko ťa to pustí“, ak sa vôbec tak stane!? Naopak, Ty sa staneš sa jeho dobrovoľným otrokom. Venuješ mu všetko, presne ako láske. Nevadí ti, že jej dávaš celý svoj čas, noci, soboty i nedele. Že pomaly okrádaš rodinu tým, že sa jej menej venuješ a tým, že tvoje city patria aj inej – veľkej rodine.

Ja som sa do rozhlasu dostala celkom náhodou. Vyštudovala som prírodné vedy, 5-ročnú vysokú školu a začala pracovať v odbore. Priznám sa, že to bolo to čo som chcela robiť. Práca ma naplňovala zadosťučinením a mňa ani vo sne nenapadlo, že by som niekedy mohla robiť aj niečo iné. Nechcela som robiť nič iné! Ale nehovor človeče nikdy „NIKDY“.

V decembri v roku 1989 prišla revolúcia (začalo to práve u nás, v Temešváre – na čo si mi Temešvárcania potrpíme) a s ňou nastúpili iné časy. Rumunský verejnoprávny rozhlas začal vysielat' aj v slovenčine a češtine a naraz, niekedy v lete, ma oslovili či by som neprišla pomôcť. Na príprave Slovenského i Českého vysielania sa vtedy podieľali viacerí, ale bolo dovolenkové obdobie a bola núdza o pomoc. Slovenčinu som ovládala, veď moji rodičia obidvaja slovenskí učiteľia sa o to včas postarali, tak prečo nie?!

Bola som a vypomáhala. Raz, dvakrát, trikrát... Prešlo leto, prešla jeseň aj zima a ja som sa naraz ocitla, že mením zamestnanie. Stalo sa čo by som nikdy nebola poverila.

VLASTA LAZU

Najradšej idem do terénu

Po ukončení gymnázia som sa rozhodla študovať Masmediálne štúdiá v špecializácii marketingová komunikácia. Počas štúdia som ešte nemala úplne jasno, v čom sa chcem v budúcnosti uplatniť, či v médiách alebo v marketingu, ale jedno som vedela, skúsenosť som chcela získať v obidvoch odboroch. Po ukončení štúdia, bolo ťažko nájsť si robotu v odbore, ale podarilo sa mi a to práve v médiách. Takže, začala som pracovať ako novinárka v Info kanále na Obecnom úrade v Báčskom Petrovci. Každý nový deň v práci mi bol zážitok a tak som aj pomaly začala získavať skúsenosti. Mala som šťastie, že kolegyňa, čo so mnou vtedy pracovala, bola veľmi ochotná, trpezlivá a stále mi pomáhala aklimatizovať sa v redakcii. Vlastne, ona ma aj zaviedla do sveta novinárstva a naučila základy tejto práci v praxi.

Náplň mojej práce v Informačnom kanáli vyzerať asi takto: ráno o deviatej prichádzam do redakcie, idem sa pozrieť do kabinetu primátora Obce, čo aktuálne sa má diať na území obce v nasledovných dňoch a tak si začínam plánovať program pre dnešný a nasledovný deň. Keď sa odohráva dáka udalosť, alebo

podujatie, idem s kameramanom do terénu, nakrútime to, ak je vhodné urobím interview. Potom sa vraciame do kancelárie a striháme nasnímaný materiál, napíšem si k tomu úvodný text, nahrám ho aby z toho bol konečne urobený príspevok. Keď sa v obci nič zvláštne nedeje, vymýšľam si sama témy alebo rozhovory, ktoré mám odvyselať.

Práca novinárky mi je veľmi zaujímavá a najviac sa mi páči keď idem pracovať do terénu, alebo keď sa stretám s úplne novými témami, lebo sa teším z každej novej naučenej veci. Náplň mojej práce je pekná aj tým, že nepracujem len v jednej oblasti, totiž sledujem všetko od kultúrno – umeleckých programov, výstav, rôznych podujatí až po politické tlačové besedy. To čo odsledujem a spracujem pre Info kanál, o tom napíšem aj do obecného mesačníka Naša reč.

Aj keď je toto malinká redakcia, som šťastná, že som práve tu začala pracovať, lebo tu sú zapísané moje začiatky a to začiatky mojich prvých novinárskych skúseností v materinskej reči.

ANNA MADACKÁ

Spoznávam nových ľudí

Mám ambíciu, aby ma o desať rokov ľudia spoznávali na ulici ako dobrého, nezávislého a vzdelaného novinára. Keď píšem o sebe, čo je veľmi zriedkavo, vždy je prvá veta rovnaká, lebo zbožňujem svoju prácu a mám nádej, že zostanem v novinárstve.

Pracujem v redakcii Hospodárstvo deníka Republika, ktorý vychádza v Čiernej Hore a majú na zreteli, že nepracujem dlho (1 rok) veľmi dobré mám podmienky. Okrem hospodársko-ekonomických tém zaujímam sa o medzinárodnú, zahraničnú politiku. Dúfam, že nebudem rozčarovaná, lebo viem, že existujú slobodní a nezávislí novinári.

Mám 26 rokov, ďakujem práci dost cestujem a spoznávam mnohých nových ľudí, čo považujem za najväčšiu prednosť môjho povolania. Moju pozornosť najviac priťahujú pozitíva a negatíva členstva v Európskej únii, zvlášť keď je v otázke hospodárstvo jedného štátu. Skončila som dva ročníky Právnickej fakulty a potom som zistila, že tá profesia nie je pre mňa. Teraz študujem na Fakulte politických vied (Fakultet politických vied) Univerzity Čiernej Hory smer žurnalistika. Aj keď zastávam názor, že novinár sa narodí alebo nie, a cit pre informáciu a písanie nemožno získať v škole a na kurzoch. Mojou najväčšou ambíciou je, aby som urobila rozhovor s prezidentom vlády Ruskej federácie Vladimírom Putinom, čo je – ako aspoň dúfam – nie nemožné.

Žijem v hlavnom meste Čiernej Hory v Podgorici (bývalý Titograd) s rodinou, otcom, mamou, sestrou a bratom.

JELENA MARAŠ

Profilaktika v pondelok

Začalo sa to profilaktikou v pondelok. Bol to prvý deň, kedy som prišiel pracovať do televízie. V nekonečných chodbách štúdia snažil som sa nájsť cestu k svojej budúcej redakcii. V tom labyrinte chodiev, poschodí a všelijakých medzipriestorov som stále stretával ľudí. Vyzerali rovnako: s ospalou tvárou sa flákali chodbami štúdia, neustále fajčili, niekedy sa smiali. Bolo to divné.

„Máš šťastie“ – povedala mi moja šéfka – redaktorka – „Dnes máme profilaktiku. Stáva sa to raz do roka. Zajtra sa to zmení“.

O svojom šťastí som veľmi pochyboval. Najmä vtedy, keď som videl tie ospalé, stále fajčiace tváre a vôbec som ne-

Bratislavu mám veľmi rada. Čože rada, milujem ju. Prečo? To už ani neviem. Zakaždým sa na ňu ale teším. Je tajomná, vrušujúca. Pripomína mi knihy, ktoré som behom rokov prečítala. (Priznám sa, hlavne za študentských čias.) A potom mi pripomína históriu, ktorá nás viaže. Doma sme odjakživ hovorili slovenčinou, aj keď otec chodil do nemeckých škôl a moji predkovia prišli do dnešného Rumunsku z dnešného Maďarska, niekedy v rokoch 1803 – 1804. Rodičia svoj celý život pôsobili na rôznych slovenských školách a tak niet divu, že do nás vštepovali lásku k jazyku a slovenskosti. Otec dokonca učil dejepis a zemepis, a tak ja som od malička počúvala o kostole, v ktorom korunovali kráľov, o Dunaji, ktorý spája krajiny a hlavné mestá, o Bratislavskom hrade a pod. Postupne som zistila, že Bratislava je naozaj spleťou kultúr, že má krásne Staré Mesto, ktoré hlavne po rekonštrukcii priam dýcha históriou. Pre mňa je to perla na Dunaji. Teším sa, že ju pri svojich nových návratoch nachádzam stále a stále krajšiu, že zakaždým keď zavítam do Bratislavy, s radosťou konštatujem, že znova niečo obnovili, že znova niečo dobrého a pekného pribudlo. Vám, Bratislavčanom sa to možno ani nezdá, veď tu stále ste, ale nám navštevníkom, ktorí v Bratislave máme čas obzerať si fasády, uličky, rôzne zákutia, je to jav, ktorý poteší oko a srdce. ■

Vlasta Lazú

Bratislava. Je mi to už známe mesto. Známe, ale zakaždým iné. Tohtoročná návšteva hlavného mesta Slovenskej republiky sa líši asi dôvodom prečo som tu. Totiž, prihlásila som sa na Letnú školu žurnalistiky a teraz si to veľmi oceňujem, lebo to fakt stálo za to.

Už prvý deň, ako som sem prišla, vlastne nedeľa 10. august, bola zvláštna tým, že sme sa tu celkom dobrá partia zoskupili a už vtedy sme vedeli, že toto bude určite zaujímavý týždeň na Slovensku. Takže, naša vandrovka po Bratislave sa začala už v nedeľu. Hneď sme sa vybrali do Starého Mesta a obdivovali krásnu starú architektúru. Aj keď sa nám zdalo, že Bratislava nie je až také rušné mesto, v pondelok sme sa presvedčili o opak.

Neviem, či novinársky kurz možno nazvať impresiou, ale na nejaký spôsob by som ho predsa ocharakterizovala ako impresiu, lebo len kvôli tomu som sem prišla a veľa toho pekného som zažila vďaka Letnej škole žurnalistiky. Všetko je to vlastne poprepletané, veď mesto a kaviarne sme šli pozrieť najviac skrze úlohy na tému impresie v Bratislave, ktorú nám naši lektori zadali. A tak sme obdivovali pekné figuríny na námestí, krčmičky čo ponúkajú chutné slovenské pivo, ktorému mimochodom ani jeden zahraničný Slovák nemôže odolať, moje kamarátky sa aj za peknými chlapmi poobzerali a ktovie, možno sa práve tu dáka nová láska zrodí. Veľa toho sme pochodili, nové veci sa naučili, perfektne

sme sa zabavili a ako správni novinári mnoho ľudí spoznali. Ale asi najkrajší zážitok sme zažili v jednom podchode, kde sme po návrate z mesta na ubytovňu stretli chalana hrajúceho na gitare. Aj keď si hrou na akustickej gitare privyrábal, nevedilo mu, že sme sa pristavili a požiadali ho o gitaru, aby sme si zahrli aspoň jednu domovskú pieseň. Dokonca sme s ním strávili peknú hodinu pri hudbe a slovensko-srbských pesničkách. Bol to krásny medzinárodný a predsa svojský pocit. Zatiaľ nám je tu vynikajúco, perfektne sa cítime a ako bude do konca, necháme sa prekvapiť. Keďže nám je tu tak pekne, nie raz sa hromohlasne zasmejeme. Možno sa na nás niektorí ľudia preto pozerajú trochu divne, ale neprekáža nám to, lebo sme sa zo srdca. ■

Anna Madacká

Pekné, čisté mesto s impozantnými stavbami a kultúrnymi pamiatkami pre mňa osobne priveľké. V prvý deň kurzu som sa stratila a blúdila som dve a pol hodiny. Proste nemohla som trafiť na internát z katedry, ktorá nie je ani tak ďaleko, vzdialená 15 minút pešo.

Zvykla som si na život v malom meste, kde sa ľudia navzájom poznajú. V Bratislave je veľmi málo milých ľudí. Či svoje urobila EÚ a globalizácia alebo sú chladní, neviem, ale viem, že nechcem žiť v inom prostredí, ako čo je Čierna Hora.

Páči sa mi to, že ľudia mnoho pracujú a majú dobré mesačné mzdy, hospodárstvo je vyvinuté, ale mali by odkukať od Čiernohorcov, ako sa peniaze míňajú. V každom prípade tu nikto bohapusto nerozhadzuje peniažky. Za šesť dní v SR som minula toľko peniaží, ako doma za jeden deň. Toto mi je najlacnejší pobyt v mojom živote doteraz, rodina bude po prvýkrát hrdá, že vrátim peniažky. Mám pocit, že v Bratislave chýbajú bohémi.

S ohľadom, že aj moja krajina bude asi členkou EÚ, mám nádej, že i potom ľudia budú milí a ohľaduplní a naďalej zostanú spoločenski, nasmiatí a aj ďalej budú míňať peniažky. ■

Jelena Maraš

Každý deň v bratislavskom Starom Meste je more ľudí. Takmer každú chvíľu Michalská brána ako veľikánska tepna vpusť do srdca mesta novú vlnu ľudí, ktorá za pár sekúnd zaplaví úzke uličky Bratislavy. Na rušnom, ľuďmi a reštauráciami preplnenom korze huční a od letného slnka spotení Američania popijajú chladné, slovenské pivo. V horúcom natlačenom priestore, v ťažkej vôni kuchýň chladný vzduch stúpa len od rýchlych pohybov zaneprázdnených čašníkov. Na spotenú tvár sa im prílepil štandardný úsmev z jedálneho lístka, ktorým privítajú každého nového návštevníka. Na starých namestiach mesta tucty na tvár rovnakých Japoncov sa snazia dostať do svojho jednorazového fotoaparátu kúšтик dávnej bratislavskej historie. Možno, že niekedy si vytlačia z fotoaparátu farebné obrázky

vedel, ako sa mám do toho života zapojiť, veď ani nefajčím... Nevieť, či by som v tom zamestnaní zostal, ale skúsená šéfredaktorka mala pravdu. Všetko sa zmenilo a vtedy som prežil ešte jeden šok: videl som, ako sa robia noviny v praxi. Ospalé tváre sa zmenili, pobehovali chodbami, niečo si vykrikovali a stále niekam volali... Po tej únave a flákani nezostala ani stopa a vzápätí ešte raz som prežil neprijemný pocit – po druhýkrát som nevedel, ako sa zapojiť do toho vládnuceho chaosu.

„Neboj sa. O týždeň to pochopíš. Rozhlas je blázninec, ale telka je požiar v blázninci...“ – povedala mi moja šéfredaktorka, keď videla, že neviem si poradiť.

Od toho pondelka už minuli tri roky. Prežil som veľa požiarov a veľa bláznovstva. Televízia už je taká. Nikdy nevieš, čo sa stane o chvíľu. Za sebou už mám stovky, možno aj tisíce reportáží. A časom som pochopil jednu vec: neexistujú nezaujímavé témy a podujatia, existujú novinári, ktorí jednoducho nemajú záujem...

Treba hľadať záujem v tom, čo vidíš, možno aj keď to vidíš každý deň... Preto sa nevypínaš, stále o niečom rozmýšľaš. Nemôžeš zastaviť ten hrozný a zároveň veľmi príjemný proces. Chceš sa uvoľniť, chceš len tak chodiť, flákať sa chodbami a nič nerobiť a jednoducho rozmýšľať... A preto teraz stále čakám, čakám, kedy už konečne bude tá profilaktika v pondelok...

MAXIM MELNYK

Najmilšie sú mi dejiny

Na začiatku musím priznať to, že nie som profesionálnym novinárom, iba som gymnazistom v mojom rodnom meste v Sarvaši v Maďarsku. Píšem články pre slovenské menšinové noviny o aktuálnych podujatiach Slovákov napríklad pre týždenník Slovákov žijúcich v Maďarsku, ktorý má názov Ľudové Noviny, pre mesačnú slovenskú prílohu miestnych sarvašských novín Szarvas és Vidéke, Novinkár nad Kerešom a najradšej publikujem štúdie v periodiku Čabiansky Kalendár.

Pri písaní článkov mám dva veľké problémy. Doma v mojej rodine nerozprávame po slovensky a moje jazykové kompetencie sú nedostatočné na písanie článkov na vysokej úrovni, a preto vždy musím nájsť slovenskú lektorku. Druhá vec je to, že nepoznám svet žurnalistiky, ale počas letného kurzu žurnalistiky pre krajanov som mohol dozvedieť veľa praktických informácií.

Najradšej robím malé výskumy o dejinách sarvašských Slovákov. Zaoberal som sa študentskými rokmi Milana Rastislava Štefánika v Sarvaši. Písal som prácu o dejinách mezotúrsko-sarvašskej železničnej trate. Nedávno som spracoval celý život bývalého riaditeľa Slovenskej základnej školy v Sarvaši Jána Folytána. Túto prácu som písal na súťaž Výskumného ústavu Slovákov v Maďarsku v Békešskej Čabe a získal som prvú cenu.

Odborná publikácia je mojim najmilším žánrom, ale píšem aj o aktuálnych podujatiach zrejme preto, aby Slováci žijúcich v Maďarsku poznali život a kultúru jeden druhého a tieto zahraničné podujatia, ktoré sa môžu ich dotknúť.

Po maturite by som chcel študovať slovenčinu na Univerzite Loránda Eötvösa v Budapešti. Dúfam, že tam môžem doplniť poznatky zo slovenčiny a tak sa môžem stať naozajstným neprofesionálnym slovenským novinárom.

JURAJ RÁGYANSZKI

Interview s docentom Jánom Sandom.

Sloboda má svoju cenu

Občan sveta Michal Spevák. Prispievam do rôznych periodík. Už je to tak roky rokúce. Pracujem pre slávu, lebo honoráre aj tak neplatia. Moje články sú adresované verejnosti a sú na zamyslenie ohľadom transformácie ekonomiky, transformácie krajiny, demokracie, kvázidemokracie, porušovania ľudských práv a práv národnostných menšín a pod. Uverejnili mi ich v Domino efekte, Pravde (Slovensko), týždenník Monitor, denník Pobjeda, dvojtýždenník CG ekonomist (Čierna Hora), týždenník Hlas ľudu (Vojvodina) a denník Danas (Srbsko). Články nezostali bez odozvy. Vždy niekto reagoval. To je tuším dobre. Moji kolegovia z katedry žurnalistiky sa ujali v rôznych médiách: René Stern (STV), Matúš Kostolný (SME), Peter Bielik (TA3), Peter Stano (Slovenský rozhlas). Na týchto svojich kolegov som hrdý. V podstate nikdy som nepracoval v médiách na plný pracovný úväzok, ale mám rád svoju slobodu a nezávislosť. Sloboda má svoju cenu. V textoch sa držím sily argumentov. Publikoval som cez 500 novinárskych článkov a zatiaľ ma na súde žaloval iba jedna osoba, ale aj tá potom stiahla žalobu. To je môj azda najväčší úspech. Momentálne študujem na postgraduálnom štúdiách na Fakulte politických vied Univerzity Čiernej Hory v Podgorici, smer Public relations. Práve píšem záverečnú prácu na tému Novinárska etika v denníku Vijesti a Dan počas prezidentskej kampane v Čiernej Hore. Vo februári roku 2007 som sa oženil, zmenil som prostredie presťahoval som sa do Podgorice. Tam som si našiel prácu v Asociácii zamestnávateľov (www.poslodavci.org) a pracujem tam na pozícii projektového manažéra. Mal som niekoľko úspešných projektov, ale za najúspešnejší projekt považujem, že sa nám v októbri 2007 narodil syn. Tento moment je významný v mojom živote. Dalí sme mu meno Michal a zostali sme verní rodinnej tradícii dedenia mena prvorodených synov. V poradi je to Michal šiesty a je to prvý potomok rodiny Spevákovej, ktorý sa narodil v Čiernej Hore. Michal šiesty najmladším Slovákom žijúcim v Čiernej Hore. Tam žije 120 Slovákov, ale sa snažia byť aktívny. Pomáham im v tom. Založili sme si spolok Čiernohorsko-slovenské priateľstvo a cieľom tohto občianskeho združenia je zachovávať a zveľaďovať jazyk, kultúru Slovákov. Naším jediným médiom je internetová stránka www.nvocsp.org, ktorá je dvojjazyková (srbčina a slovenčina).

MICHAL SPEVÁK

Rádio televízia Nový Sad

Svetlom medzi aj tak nie početnými médiami v Srbsku akosi vždy bola Rádio televízia Nový Sad. Alebo ak tak chcete, Vojvodinský rozhlas a televízia, ba čo viac, v nešťastných časoch nám hovorili, že sme Menšinové zastupiteľstvo... Pravda je však taká, že už svetlom nie sme. Trochu slobody a energie a znova sa rozsvietime... Teraz je aj médií habadej. Celkom slušne sa dá pozerat' a aj počúvat' RTV B92. To sa už podobá na servis, ktorý je v službe občanov...

– A práca je taká ťažká, náročná, niekedy až špatná a zároveň najkrajšia na svete. Poviem vám to takto:

– Je ráno. Mrholí. Ešte nieto 5 hodín. Už rýchlo bežím na ranný program. Cestou sa snažím rozhybať hlasivky. Čakám mestský autobus, zastáva akýsi džíp, že či chcem ísť s nim... kývam aj hlavou aj rukami, že nie a pokúšam sa odhadnúť, že ktorý je, vzhľadom na situáciu, asi deň. Určite bude sobota, víkendový deň stopercentne... Prebehne jeden z mestských a môžem sa akurát vrátiť späť do bytu, poriadne vyzmýkať. No, na to nie je čas.

z minulosti a budú spomínať na život rušného mesta, kde úzkymi uličkami stále pretekajú vlny vzrušených ľudí.

Takto to funguje v Bratislave každý deň. Tisíce ľudí sa pohybujú mestom, rozhadzujú do ulíc milióny cudzích slov, robia si fotografie a zanechávajú za sebou svoje stopy. A to je jediné, čo zostáva v Starom Meste po ľuďoch, lebo žiadni ľudia tu už nie sú...

Pred dvoma rokmi som sa prechádzal ulicami starej Bratislavy. V svojom želaní spoznávať život Starého Mesta som sa dostal do vnútorného dvora jedného starého domu. Dve staršie ženy vešali bielizeň na šnúru natiahnutú medzi dvomi balkónmi, na ktorých rástli muškáty. Popri práci prehadzovali medzi sebou slová – niektoré maďarské, niektoré slovenské. Okrem toho ešte si stíhali dávať pozor aj na vnúcatá, ktoré sa hrali vo dvore. Napriek tomu, že vonku na ulici bolo horúco, celý dvor prežíval letný deň v príjemnej chladnej tóni, ktorú si vytvoril sám. Len do jedného kúta vo dvore zasahovalo slnko. V tom jedinom lúči tepla sedela mačka. Pozorovala hru detí a započúvala sado hry slov dvoch žien hore nad ňou. V tom rozprávaní na balkóne, hre detí a na slnku zaspávajúcej mačke bolo niečo také, čo som chcel pozorovať, vnímať a nasledovať, lebo tam sa skrýval život. A práve preto ten dom lákal a dýchal, a mohol porozprávať o meste viacej ako profesionálny sprievodca, ktorý sa naučil dejiny z kníh.

Po dvoch rokoch ten dom stále stojí v Starom Meste. Je pekne zrekonštruovaný a už sa nesype z neho omietka. Ale brána, ktorá viedla do vnútorného dvora, je dnes zatvorená.

Na prízemí sa rozmiestnili kancelarie, ešte vyššie – poisťovacia firma spolu s finančnou korporáciou. Nevieam, kam zmizli tie dve ženy z balkónov, ich vnúcatá a čierna mačka. Jednoducho zmizli, niekde odišli a spolu so sebou si zobrali aj kúsok ozajstného života.

Možno, že vytvoria svoj malý svet niekde inde, v novom prostredí a medzi novými ľuďmi, ale také už to nebude, ako to bolo tu. To nebudú už tie staré známe slová, to nebudú už tie vnúcatá a to nebude už tá mačka...

Proces vytlačania ľudí zo Starého Mesta je asi nevyhnutný. Firmy platia za lukratívne priestory v centre mesta. Môžu si ho využiť pre lepší rozvoj svojho biznisu a zarabanie peňazí. Práve preto sú teraz zatvorené brány do starého dvora. Tu je už iný svet, svet, kde nie je miesto pre slová starých žien, hru detí a mačku, ktorá zaspáva v lúči slnka...

Navonok všetko vyzerá veľmi dobre: domy sú pekné, zrekonštruované, na uliciach sa pohybujú tisíce turistov, ktorí si radi odrežú kúsok torty z mestskej histórie. Firmy su pyšné na vynovené domy a drahé brány, do ktorých veľa investovali. Na svoju pýchu majú dôvod: cez deň Staré Mesto prežíva život v prepychu. Ale celkom ináč to vyzerá večer. Vtedy, keď sa zatvoria kancelarie a do svojich hotelov odídu turisti. Vtedy je vidieť, že domy sú mŕtve. Ani

jedno okno v nich nesvieti, lebo už dávno v nich nikto nežije. Pripomína mi to akýsi skvelý chirurgický výkon: niekto veľmi šikovný urobil zárez, vyťahol z vnútra všetko živé, čo mu zavadzalo, a potom to všetko pokojne a krásne zašil...

Len raz už neskoro večer som zbadal zasvietené okno v Starom Meste. Izba za ním bola prerobená na kanceláriu. Vo svetle okna bolo vidieť, ako na bežiacom páse cvičí muž. Dvere, okná pozatváral, dal si „náušnice“, aby nič nepočul a bežal si niekam stále na jednom mieste presne tak, ako sám od seba na jednom mieste každý deň beží náš svet. ■

Maxim Melnyk

Ako zahraničný Slovák z Maďarska rád chodievam na Slovensko a nie je výnimkou ani Bratislava, lebo aj tu sa cítim ako doma. Keď som prichádzal prvýkrát do Bratislavy na Hlavnú železničnú stanicu, bol som veľmi prekvapený, ale v pozitívnom mysle. Po mojich budapeštianskych „zážitkoch“ už som bol pripravený v mojej duši na jedno preplnené, hlučné mesto. Jednou vetou by som Bratislavu tak vedel charakterizovať, že tu sa dá pokojne žiť. Podľa môjho názoru toto mesto má také danosti, aby sa tu mohol vytvoriť nový turistický raj pri rieke Dunaj. Staré Mesto je veľmi náladové so svojimi budovami, ktoré boli postavené v XVIII. – XIX. storočí a túto atmosféru spestria moderné sochy na chodníkoch ako ako Schöne Náci alebo Paparazzi. História nešetřila Bratislavu. Slovenské hlavné mesto prežilo veľa vojen. Bombardovali ho počas druhej svetovej vojny, a potom prišla aj Červená armáda. Tak sa mi vidí, že Slováci dobre ochránia staré historické mesto, čo je dobrým vzorom pre iné európske hlavné mestá. Turisti môžu korunovať svoju prechádzku kríglom piva v niektorej staromestskej krčme.

Veľa turistov z Maďarska chodí na dovolenku do Prahy alebo Viedne. Ja si myslím, že oplatí sa zastaviť aj v Bratislave a to im budem odporúčať. ■

Juraj Rágyanszki

Bratislava 2008, Slovensko, EU. Je to celkom iné ako Bratislava v období 1993 – 1997, keď som tu študoval. Vystavalo sa hodne mrakodrapov. Naliate sú investície. Nové omietky, nové automobily a ľudia čo sa ponáhľajú a nemajú na nič čas. Aj tak nestihajú. To sú obete moderného západniarskeho materiálneho života. Príprava na euro. Dajú z bohom korune. Niečo podobné urobili aj Slováci a dodnes lutujú. Chceli by vrátiť toliar, vraj nebola taká inflácia. Euroskeptik nie som, ja iba veci pozorujem alebo ako ten holandský vojak povedal „just monitoring“. ■

Michal Spevák

Som pred budovou rozhlasu. Výt'ah nefunguje, vlečiem sa na tretie poschodie. Zapojím počítače, prehrabúvam sa v správach tlačových agentúr, tých domácich ale aj zahraničných. Tlač nám ešte neprišla, na pomoc si vyhl'adám sme. sk a SITU, potom sa vrátim k Taňugu. Čo budem, to musím...

Otvorím Microsoft Word a začnem prekladať, píšem, stále na prvom mieste: Dnes na Kosove....Pre Kosovo a Metochiu.... Haagsky tribunál...

Minúty sa rozbehli, aha, ešte „Zo športu“ a „Počasie“, ale rýchlo, už je 6.30. Rýchlo zredigovať, zoradiť a pomaly, akoby už nebolo treba tu i tam pobehnúť, na prvé poschodie – do štúdia. Nie rýchlo, aby som nezostala bez dychu, nie pomaly, zmeškať sa nesmie, nie výt'ahom, nikdy sa nevie, kedy môže zastať, ak vôbec už funguje...

Najprv technikovi:

– pibovi, ja kažem tačno vreme, imresum 100mf.pa ja, pa vesti čitam, bizon-reklama, i sviramo...

Potom do štúdia. A pozrite sa – všetko klapa a je mi celkom fajn. Až po to posledné:

– Vážení poslucháči, počúvali ste ranné vysielacie pásmo po slovensky. Počúvajte nás dnes znovu o 14 tej hodine. Dopočutia.

Vyjdem do redakcie, už ožila, ešte ak dostanem aj kávu, prémia, celkom krásna vec. Akurát tak vidieť Marciku (Martin Prebudila) a moju šéfkú (Katarína Pucovská) a ešte niekoľko tvári...

Dokončiť administratívne záležitosti, program dať do „košele“ a ďalšie vysielanie „obliecť do gát“.

– Pri káve urobiť zostrih, načítať texty, finalizovať príspevky, stihnúť tlačovku o 12-tej a späť do práce...

O 14-tej už treba bežať do terénu. Ak nieto auto – odporučil nám šéf takto: Vezmite si bicykel, choďte autobusom, na ľave...

Podarilo sa nám vyplakať auto a ideme – Bač, Čelarevo, Selenča...

V Sibaši sme, už je 21 h, nikde nikoho, osviežiť sa dá v „Kafane Aca“. Nuž, nevádi, aspoň si kávu vypiť... Pokračujeme na dedinskú oslavu v Magličii. Domov prichádzam okolo 01h. Ešte rýchlo spracovať do 7-mej materiál pre tlač a... Sprcha, raňajky, káva a znova bežím na ranný...

Potom voľný deň. Akosi je nuda. Aj tak celý deň prespím a v noci sa mi nič nechce.

Hm, idem radšej za nejakou udalosťou...

ANDREA SPEVÁKOVÁ

Novinárom 24 hodín denne

Volám sa Marína Spevákova a prichádzam zo Srbska. Som študentkou na novosadskej univerzite, na odbore turistiky. Občas spolupracujem s novosadským rozhlasom, redakciou v slovenskej reči. Zatiaľ sa zapájam, iba keď ide o mládežnícke vysielanie. Spolupracujem predovšetkým keď ide o témy z oblasti turistiky a kultúry. Najčastejšie keď ide o kultúrne diania pre mladých a o témy zo života mladých vôbec.

O žurnalistike a vôbec o tom, ako sa stať dobrým novinárom sa zatiaľ iba učím a práve kvôli tomu som sa rozhodla zapojiť sa do letnej školy žurnalistiky. Povolanie novinára je veľmi zaujímavé a kreatívne. Musí to človek naozaj milovať aby sa mu mohol venovať naplno. Byť novinárom vyžaduje stálu prácu, zdokonaľovanie a angažovanie sa takmer 24 hodín denne. Aj keď ste nie práve v robote, robíte, už rozmýšľate o nasledovnom článku či vysielaní alebo si všimnete niečo a už musíte o tom zistiť viac. Zatiaľ sa mi to celkom páči, je to dynamické a dáva Vám možnosť zoznámiť sa s najrozličnejšími ľuďmi.

Pobyt na Slovensku je iste tým najlepším spôsobom ako si zdokonaľiť slovenčinu a bližšie sa zoznámiť s kultúrnym dedičstvom Slovákov. V tom je aj ďalšia hodnota tohto kurzu a tiež aj ešte jeden z dôvodov prečo som sa chcela zúčastniť.

MARÍNA SPEVÁKOVÁ

Dôležitá je svornosť

Som Kristina Verešová, narodila som sa v Békésskej Čabe, aj teraz bývam tam. Spracujem ako riaditeľka Spoločenského domu na ulici Békéši. Počas mojich štúdií získala som bližšie kontakty s divadelným umením, dejiny divadla, dramaturgia. Potom som sa dostala diplom na odbore kulturológie so špecializáciou na médiá, a manažérstvom. Potom som sa zaoberala vedou rozvíjania spoločens-tiev. Poznatky, ktoré som dostala počas mojich štúdií, používam v dennej praxi. Cítim, že je dôležitý rozvoj identity národnostných menšín, a zachovanie vlastnej kultúry. Preto organizujeme v našom spoločenskom dome jazykové kurzy pre dospelých, jazykové tábory pre deti okrem toho založili sme národnostnú folklórnu skupinu a spevácky zbor. Od tohto roku vydávame dvojjazyčné publikácie. Máme vynikajúce kontakty so Slovenskou menšinovou samosprávou v Békésskej Čabe, Generálnym konzulátom Slovenskej Republiky, Slovenskou základnou školou, a gymnáziom, a okrem toho aj mestskými slovenskými organizáciami. Máme živé kontakty s ukrajinskými, srbskými, rumunskými umelcami, ktorí majú slovenské korene, a treba spomínať aj folklórne skupiny. Podľa môjho názoru je veľmi dôležitá svornosť inštitúcií a spolkov, lebo spolu sme silnejší, vieme vytvoriť väčšie veci.

Iba kúsok mojej práce zaberajú menšiny, ale je to veľmi dôležité v mojom živote. Chcela by som slúžiť tejto veci celým srdcom, takým istým aké dostávajú Maďari žijúci v zahraničí.

KRISTINA VEREŠOVÁ

Vo voľnom čase píšem

Od môjho detstva ma baví písanie. Vo voľnom čase píšem novely a romány. Počas môjho vysokoškolského štúdia som počas viacerých semestrov navštevovala prednášky o komunikácii. V súčasnosti študujem maďarský jazyk a literatúru na Miškovskej univerzite.

Môj prvý článok som uverejnila v Oroszázi Napló, keď som mala 14 rokov. Odvtedy aktívne publikujem menšie práce v miestnych novinách, regionálnych a celoštátnych časopisoch (Köznevelés, Honismeret, Napraforgó a Békéscsaba Hírlap).

V mojej rodnej dedine Pusztaföldvári vediem Mládežnícky kultúrny spolok Sára Vajdovej. Vydávame periodikum Kultúrális Lapozó a ja som jej redaktorkou. V našich publikáciách píšeme o aktuálnych kultúrnych podujatiach dediny, v prvom rade o tých, ktoré organizuje náš spolok.

ERIKA ZALAIOVÁ

Redakcia Gombolcov 2008

Za sprievodu veľkého, nejakého čudného, zvláštneho, okrúhleho mesiaca s úsmevom, ktorým nás sledoval a ktorý sa črtal ponad biele oblaky a za nočného ticha sme sa dostali do Bratislavy. Nejaký mi v pamäti utkveto svetlo na nebi, reštaurácia typu Space shuttle. Keď sme ju videli, vedeli sme, že sme v Bratislave. Tu je aj ten náš krásny Dunaj, ktorý vonia domovom. Tu alebo v Novom Sade – vôňa dunajského pobrežia je rovnaká. Ibaže ho treba nájsť. Nevieť, či sa to ešte niekomu stalo ale nám sa. Stratil sa nám Dunaj. A tak sme ho včera hľadali. Skúste to raz, nie je to až také zlé. Hľadať Dunaj, ktorý sa vám v Bratislave niekam stratil... Sta ihla v kope sena. Nezabudnite si však obuť nejaké tenisky, aby vám na to nedoplatili nohy.

Centrum, staré mesto, historické pamätinky, zachované budovy v starom štýle – jednoducho krásne.

Akurát električka, či niektorý detail mi hovoria, že nie som doma. Čo sa zvlášť potvrdí, keď začnem blúdiť mestom a nijako sa neviem dostať na určenú adresu. Vtedy si poviem sama sebe, že aspoň som videla aj tú časť, ktorou som sa poprechádzala hľadajúc správnu cestu. Samozrejme, ani súčasná Európa nechýba. Aupark je vhodný na nákup a na pobavenie.

To, čo sa mi však brodí myslou je otázka: Prečo nielo áut a ľudí na uliciach?

– Samozrejme, nie že by ich vôbec nebolo, ale v porovnaní s Novým Sadom je ich akosi málo. Úprimne povedané, dáva to mestu farbu príjemnosti, pohodlia a bezpečia.

Ešte tak nájsť obyčajnú čiernu, mocnú a bez cukru tureckú kávu (pripravenú „srbským“ spôsobom)... aby sa tlak dostal na obvyklú hodnotu. No, krásne zážitky ešte treba zažiť a mnohé časti mesta a duch dejín vychutnať. Nedá sa to však za tento krátky čas, a preto sa iste vyberieme opäť na potulky letnou Bratislavou... A vy? ■

Andrea Speváková

Bol utorok, päť hodín ráno, keď sme pricestovali do hlavného mesta Slovenska. Som tu po prvýkrát a najviac ma fascinuje že sú tu ľudia veľmi milí. Kohokoľvek sa opýtať napríklad ako sa dostať niekde, všetci Vám poradia, a s úsmevom na tvári. Bratislava je síce veľkým mestom, ale aj napriek tomu všetko tu akosi vonia teplotou, blízkosťou... Cítite sa tu ako doma.

Včera sme boli na prechádzke... Parky a pláže sú plné ľudí. Ľudia sa prechádzajú, cvičia, alebo len tak sedia na lavičke v parku. Bratislava jednoducho dýcha plnými pľúcami. Môžete „nakuknúť“ do minulosti a pozrieť si Staré Mesto a bratislavské hrady. Z druhej strany, Bratislava drží krok s dobou a je tu priehrštie súčasných a moderných objektov. Ulice sú plné reštaurácií a barov s najrozličnejším sortimentom. Vždy sa tu niečo deje, festivaly, koncerty, kultúrne leto... Stačí sa len poprechádzať bratislavskými ulicami

a máte pocit ako keby ste sem patrili. Z jednej strany sa na Vás dívajú krásne staré budovy a úzke uličky, a z druhej strany sú tu budovy s moderným architektonickým stvárnením. Takmer na každom kroku stretnete niekoho zo zahraničia, je tu mnoho turistov, Japonci, Nemci... Čo k tomu ešte povedať, asi sa Bratislava všetkým páči. ■

Marína Speváková

Prečo sa oplatí navštíviť Bratislavu? Teraz by som mohla povedať, že aj letá trávené na príjemných terasách s pohármi studeného piva môžu byť vynikajúce, no porozmýšľajte o tom! Ak navštíviš Bratislavu dýchaj zhlboka, nemysli na domáce problémy, a neponáhľaj sa. Nechaj si čas pre seba a na poznanie historickej atmosféry Bratislavy. Pozeraj sa na zem a poď po stopách kráľovských korún! Chcela som vidieť veľa pokladov mesta, ale nie je možné nájsť všetky počas niekoľkých hodín. Veľmi rada sa pozerám na život v Bratislave. Sledujem každodenný život. Dobré je poprosiť si pohár piva v malej krčme, tešiť sa tomu, keď niekde varia bryndzové halušky, odísť na hrad, ako by človek tu býval počas svojho celého života. Pomaly tečie Dunaj, a pomaly aj ja odidem, ale niekedy sa vrátim do väčšej Bratislavy. ■

Kristina Verešová

Ked' sa človek pripravuje na cestu naplní svoj kufor všelijakými praktickými vecami. Potom počas cesty tento kufor stane ešte ťažší – naplní sa pamiatkami. Takými obrázkami, ktoré sa nezapadnú. Taký obraz majú vtáci lietajúci nad riekou, Čumil, ktorý číka na nás z kanála. Bratislava je milé priateľské mesto, ktoré patrónuje umenia a kde nás privítali veľkou láskou. Náš ľudský život bohužiaľ je konečný a krátky. Dúfam, že čas ktorý sme trávili spolu a vplyv spoločných pamiatok sa uschova v pamiatkach iných. Kufor je pripravený na cestu. Rozlúčim sa ťažkým srdcom, ale možno, že nie naveky. ■

Erika Zalaiová

Gombolce 2008 – časopis účastníkov 6. ročníka Letnej školy žurnalistiky. Bratislava, august 2008:
Ing. Štefan BUJALKA (Nemecko) / Vladimíra DORČOVÁ (Srbsko) / Mgr. Maryna DUDASH (Ukrajina) / Filip FILIP (Srbsko)
Adrian Alin FORA (Rumunsko) / Emilia - Alzbeta Furic (Rumunsko) / Anna GAŠPAROVSKÁ (Srbsko) / Brigitta GRUBEROVÁ (Maďarsko) / Kristina VEREŠOVÁ GYUCHOVÁ (Maďarsko) / Ján HOLUBEC (Švédsko) Dipl. Ing. Vlasta LAZU (Rumunsko) / Mgr. Anna MADACKÁ (Srbsko) / Jelena MARAŠ (Čierna Hora) / Mgr. Maksym MELNYK (Ukrajina) / Juraj RÁGYANSZKI (Maďarsko) / Mgr. Michal SPEVÁK (Čierna Hora) / Andrea SPEVÁKOVÁ (Srbsko) / Marína SPEVÁKOVÁ (Srbsko) / Erika ZALAIOVÁ (Maďarsko)

Foto: Ján Holubec a Jozef Vatrál

Letná škola žurnalistiky pre krajanov 2008 (Rámcový program)

Nedeľa 10. augusta

Príchod účastníkov do Bratislavy – ubytovanie

Ubytovanie je zabezpečené v hotelovej časti ŠD Svoradov, Svoradova 13, 811 03 Bratislava (ubytovať sa môžu účastníci kurzu počas celého dňa aj v noci)

Pondelok 11. augusta

08.30 – 09.00 raňajky, A-klub, Štúrova 9, Bratislava

09.15 – 09.30

privítanie účastníkov, predstavenie programu kurzu a lektorov, A-klub (vicepremiér Dušan Čaplovič, predsedníčka ÚSZZ PhDr. Vilma Prívarová, doc. Ján Sand, doc. Jozef Vatrál a i.)

09.30 – 11.15

prednáška: Mediálny systém na Slovensku (L. Šefčák)

11.30 – 13.00

prednáška: Ako sa „robí“ noviny (A. Tušer)

13.00 – 14.00

obed, A-klub, Štúrova 9, Bratislava

14.00 – 16.00

ateliér: Ako sa robia noviny – zadanie úloh (A. Tušer)

16.00 – 19.00

osobné voľno (Po stopách bratislavských tlačiarov)

19.00

večera, Pulitzer Restaurant, Župné nám. 7, Bratislava

Utorko 12. augusta

08.30 – 09.00 raňajky, A-klub, Štúrova 9, Bratislava

09.00 – 11.00

prednáška: Masmédiá v informačnom veku (P. Valček)

11.15 – 13.00

ateliér: Proces redigovania – zadanie úloh (J. Sand)

13.00 – 14.00

obed, A-klub, Štúrova 9, Bratislava

14.00 – 15.30

beseda s osobnosťou rozhlasovej publicistiky (Pavol Hudík)

15.45 – 18.40

osobné voľno (Slovenské národné múzeum „Tak sme žili!“)

19.00

večera, Pulitzer Restaurant, Župné nám. 7, Bratislava

Streda 13. augusta

08.30 – 09.00 raňajky, A-klub, Štúrova 9, Bratislava

09.00 – 12.30

Exkurzia v Slovenskom rozhlas – ako sa „robí“ rozhlas – (Sand, Hudík).

13.00 – 14.00

obed, A-klub, Štúrova 9, Bratislava

14.30 – 16.00

Ateliér I – Desktop publishing. – tvorba prejavov a celkov (J. Vatrál)

16.00 – 19.00

osobné voľno (slovenskí dejatelia a Bratislava – exkurzia v starom meste)

19.00

večera, Pulitzer Restaurant, Župné nám. 7, Bratislava

Štvrtok 14. augusta

08.30 – 09.00

raňajky, A-klub, Štúrova 9, Bratislava

09.00 – 11.00

prednáška: Noviny, novinári a etika tvorby (L. Šefčák, J. Sand)

11.15 – 12.45

Ateliér II: Desktop publishing (J. Vatrál)

12.50 – 13.40

obed, A-klub, Štúrova 9, Bratislava

13.55 – 17.00

Reportáž z hradu Devín (exkurzia loďou a autobusom – J. Sand)

17.20 – 19.00

osobné voľno (internát, mesto, oddych)

19.00

večera, Pulitzer Restaurant, Župné nám. 7, Bratislava

Piatok 15. augusta

08.30 – 09.00 raňajky, A-klub, Štúrova 9, Bratislava

09.15 – 11.15

Návšteva Univerzitnej knižnice v Bratislave – (P. Rankov)

11.30 – 13.00

beseda s predsedníčkou Slovenského syndikátu novinárov (Z. Krútka)

13.00 – 14.00

obed, A-klub, Štúrova 9, Bratislava

14.15 – 17.00

Evalvácia novinárskej tvorby frekventantov (J. Sand, J. Vatrál)

17.00 – 19.00

osobné voľno

19.00

sľavnostná večera s organizátormi a lektormi, odovzdanie certifikátov, Pulitzer Restaurant, Župné nám. 7, Bratislava

Sobota 16. augusta

09.00

raňajky, Pulitzer bar & Restaurant, Župné nám. 7, Bratislava

09.00 – 12.00

osobné voľno, prehliadka pamätihodností mesta Bratislavy

12.00 – 13.00

obed, Pulitzer bar & Restaurant, Župné nám. 7, Bratislava

Návrat do domovských krajín

Ubytovanie:

ŠD Svoradov, Svoradova 13, 811 03 Bratislava 1, tel.: +2 5441 1908

Stravovanie:

Podrobné informácie poskytneme pri ubytovaní

Prednášky:

Katedra žurnalistiky, Štúrova 9, Bratislava (zo ŠD Svoradov pešo asi 15 minút)

Kontakty: ÚSZZ – Radlinského 13, 817 80 Bratislava 15

tel.: 00421 2 57200523 ; 0903 400671; mail: vladimir.dobrik@uszz.gov.sk

Katedra žurnalistiky FiF UK, Štúrova 9, Bratislava – doc. PhDr. Ján Sand, PhD.

tel.: 00421 2 52964196, 00421 2 59339705, e-mail: jan.sand@fphil.uniba.sk